

ROODKEELDUIKER IN DE KEMPEN.

Op 25 januari 1981 werd door Rob en Ludy Aarts een Roodkeelduiker (*Gavia Stellata*) op "De Hees" gezien.

Toen ze de vogel ontdekten was het ongeveer 12 uur s'middags.

Het bleek een waarneming volgens het boekje:

Snavel slank en opgewipt, kop iets lichter grijs/bruin dan de rug. Op redelijk korte afstand was de gespikkelde rugtekening goed te zien.

De vogel dook voortdurend en was verder weinig schuw aangezien hij tot op ongeveer 50 meter benaderd kon worden.

Na verstoring door radiografisch-bestuurde racebootjes verdween de duiker (12.30 uur), hoog vliegend, in de richting van het Goorven. In de vlucht was het typische duikersilhouet prima te zien. Er waren bij de vogel geen duidelijke tekenen die zouden kunnen wijzen op stookolievervuiling. Wel een ietwat donkere "borstband", doch dit zou ook ander vuil geweest kunnen zijn.

Vaak wordt gezegd dat stormen, die op zee plaatsvinden op de dagen voorafgaand aan de waarneming in het binnenland, de oorzaak zijn van het feit, dat typische zeevogels, als duikers en zeeëenden, het binnenland in geblazen worden. Op de dagen voorafgaand aan de waarneming van de Roodkeelduiker op "de Hees" stormde het in ieder geval niet aan de kust. Wat is dan wel de oorzaak? Misschien doodgewoon toeval?

De waarneming van een Roodkeelduiker in de Kempen kan zeker als zeldzaam worden beschouwd. De soort wordt, evenals de andere duikersoort Parel-duiker (*Gavia arctica*) die regelmatig in het binnenland wordt aangetroffen, zeker niet jaarlijks in ons gebied waargenomen.

Uit "De Avifauna van Noord-Brabant" zijn de volgende waarnemingen bekend van Parel- en Roodkeelduiker:

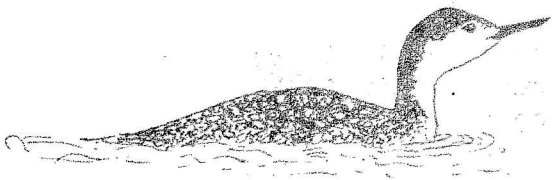
<u>Parel-duiker</u> (<i>Gavia arctica</i>).	<u>Roodkeelduiker</u> (<i>Gavia stellata</i>)
10-02 1953 1 ex. Biesbosch.	2-11, 26-12 1952 1 ex. B. Dorpplein.
28-11 1954 1 ex. Someren.	1-01 1953 1 ex. B. Dorpplein.
22-02 1957 1 ex. Biesbosch.	22-02 1953 1 ex. Lage Mierde.
8, 11-11 1964 1 ex. Geldrop.	20-11 1954 2 ex. B. Dorpplein.
28-11 1964 1 ex. Lage Mierde.	18-03 1 ex. Someren. 1956.
26-10 1965 1 ex. Biesbosch.	13-01 1962 2 ex. Someren.
	12-04 1962 1 ex. B. Dorpplein.

Verder kan opgemerkt worden dat er weinig verschil is tussen het aantal waarnemingen van de Roodkeel- en Parel-duiker. (8-7)

Hoe staat het met waarnemingen van duikers in de 70-er jaren in de Kempen?

Er is nog een waarneming van een duiker spec. op de Hees in de winter van 1979/1980, (J.J. de Koning).

N.B. Duikers in de vlucht hebben geen wit in vlergel zoals futen!!
(dit wordt vaak vergeten!).

Roodkeelduiker
scheveningsse pier nov '80

ROODKEELDUIKER

Zwemt vaak met kop iets omhoog wazend;
daarmee opgewipte onder-snavel accentuerend.
In winterkleed met opvallend contrast tussen
witte wangen en zwarte kruin. (opafstand: witte kop)
Bovenzijde met veel lichte spikkeltjes.

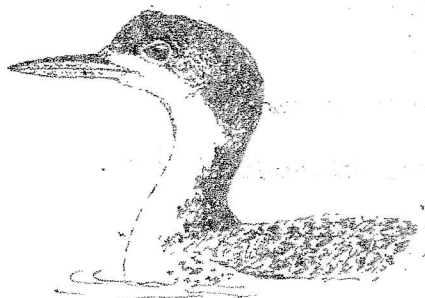
In overgangskleden en in vlucht problematisch
en vaak moeilijk van Parel-duiker te onderscheiden.
Bij sterke duikertich valt op dat ze sneller vliegen
dan Parel- (en groen)duiker.

GEELSNAAVELDUIKER

Houdt ook kop omhoog bij zwemmen maar
is gigantisch keest (tot 30cm!!) met
kolossale snavel als in Turks slagzwaard.
Is opmerkelijk geelbruin van kleur van
dichtbij reopmatige "schub-tekening" op rug.
Soms moeilijk van Ijsduiker te onderscheiden
(opafstand + in vlucht) snavelkleur niet kenmerkend,
wel snavelvorm

Geelsnavelduiker
rijde Blik (Kortewoed) jul '80

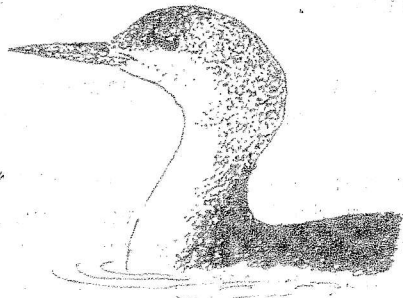
Ijsduiker, Terschelling febr. '77

Ijsduiker

forse, rechte snavel, horizontaal gehouden. Hoewel variabel, meestal
zeer grote duiker met donkere kruin en lichtere rug.
(vooral in winter vogels met schub-patroon). Van dichtbij witte
oogring. Typisch hoog voorhoofd als Geelsnavel.
Opafstand in vlucht gemakkelijk met Parel- en Geelsnavelduiker
te verwarren.

PERELDUIKER

In winters de donkerste duiker maar
nek lichter dan rug! In vlucht soms
van roodkeel te onderscheiden door
het minder opvallende witte "snavelwerk"
Rug donkerder, maar nek lichter dan
Geelduiker. kan bijna zo groot zijn maar
snavel meestal slanker. Houdt kop recht.
geen duidelijke oogring.

Parel-duiker Terschelling febr. '77

N.B. In overgangskleden worden kenmerken soms moeilijker,
soms onafhankelijk!!!

Frank '81

Verder zijn er van de laatste jaren geen waarnemingen bekend. Wel is het zo dat er net over de grens in de Belgische Kempen wel waarnemingen van duikers gedaan zijn en wel op de grote afgravingen in de buurt van Mol.

In de winter van 1978/79 hebben zich wekenlang 2 Parelduikers op de grote afgraving Miremare bij Mol opgehouden. En in 1977 en 1980 (geen juiste data bekend) heeft zich op dezelfde plas een Roodkeelduiker bevonden.

Grote groep Eidereenden bij Budel-Dorpplein.

Op 6 december werd door Ad van Poppel tijdens een plassentelling 34 overvliegende Eidereenden bij Budel-Dorpplein waargenomen. Op dezelfde dag werd in de gehele Kempen ook massale verplaatsingen van Ganzen waargenomen. (zie elders in de Blauwe Klauwier). In tegenstelling echter tot de ganzen, waarvan de meeste in westelijke of noordelijke richting trokken, vlogen de Eidereenden in zuid-westelijke richting. Afgezien van het feit dat je toch al niet elke dag een Eidereend in de Kempen te zien krijgt (zie vorige Blauwe Klauwier), is een aantal van 34, dacht ik, toch wel uitzonderlijk.

Frater.

In december van het vorige jaar werd door Wim van Voort in de omgeving van Luycksgestel enkele keren Fraters waargenomen. 1 keer had hij 4 exx. fouragerend op een akker, op meldezaad. verder hoorde hij regelmatig groepjes overvliegen waarbij ze hun kenmerkende roepjes lieten horen. De Frater kan het gemakkelijkst verward worden met de Kneu wiens noordelijke tegenhanger hij is.

Verschillen tussen Kneu en Frater. (in de winter)

Frater (Carduelis flavirostris)

Kneu (Carduelis cannabina).

-donkerder en gestreepter bovendelen.	-lichter en egaler bovendelen.
-minder wit in vleugels, staart.	-meer wit in vleugels, staart.
-Snavel geel (grijs in zomer).	-Snavelkleur is zwartachtig.
-Kin en keel ongestreept isabeekkleurig.	-Kin en keel witachtig en gestreept.
-man heeft rozeachtige stuit. vr. heeft ongestr. beige stuit. Is in 't veld moeilijk te zien.	-man kan in de winter een rood/roze voorhoofd, borst hebben.
-roep: trager en scherper als Kneu. een nasaal, metalig "twiee".	-roep: klinkt als "tswieet". tsjilpende roep in vlucht.

De Frater is broedvogel van open rotsige en heideachtige terreinen, gewoonlijk hoog in de bergen, maar in het hoge noord-westen tot op zeeniveau.

In Nederland is de Frater een weinig talrijke doortrekker en wintergast, vooral langs de kust en vaak samen op dezelfde terreinen en biotopen voorkomend met soorten als Strandleeuwrik en Sneeuwgorst. Soms kunnen ze ook in vrij grote groepen voorkomen. (50-100 exx.)

In de Kempen is de Frater een zeer schaarse wintergast met uitzondering van invasiejaren, zoals 1975 een was.